

กลยุทธ์การเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
ของนักศึกษาชาวเวียดนาม มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ นครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม

LEARNING STRATEGIES AND GUIDELINES FOR TEACHING AND LEARNING
THAI LANGUAGE FOR VIETNAMESE STUDENTS, UNIVERSITY OF SOCIAL
SCIENCES AND HUMANITIES, VIETNAM NATIONAL
UNIVERSITY HO CHI MINH CITY (USSH, VNUHCM)

อาภาภรณ์ ดิษฐเล็ก^{1*} และพานิช บัวสำอางค์^{1*}
Aphaphon Ditlek^{1*} and Panich Buasam-ang^{1*}

Received : 04-07-2025

Revised : 09-11-2025

Accepted : 19-11-2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนามที่ USSH และ 2) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนาม โดยศึกษาจากประชากรคือ อาจารย์ภาควิชาไทยศึกษาจำนวน 5 คน และนักศึกษาสาขาไทยศึกษา ชั้นปีที่ 4 จำนวน 15 คน จาก USSH เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับอาจารย์และนักศึกษาชาวเวียดนาม และแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาชาวเวียดนามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.74$, $\sigma = 0.95$) ค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ พฤติกรรมด้านจิตใจ ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.85$) โดยลดความกังวลและเสริมการเรียนรู้จากการสนทนากับเพื่อนทางออนไลน์ ผ่อนคลายจิตใจโดยดูสื่อบันเทิงของไทย รองลงมาคือ พฤติกรรมทางสังคม ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.92$) และพฤติกรรมการนำไปสู่ความสำเร็จ ($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.85$) 2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คือ (1) สื่อการเรียนการสอนควรมีเนื้อหาทันสมัย ใช้ในชีวิตประจำวัน เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทย เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก มีไฟล์เสียงเจ้าของภาษา มีสื่อประเภทเพลง ละคร คลิปท่องเที่ยวประกอบ (2) กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่หลากหลาย และมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมไทย (3) การประเมินผลเน้นการทดสอบที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบทเรียน การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันและการทำงาน เน้นการฝึกปฏิบัติ และมีเกณฑ์ประเมินผลที่ละเอียดชัดเจน

¹ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

¹ General Education Office, Rajapruk University

* Corresponding Author's E-mail: apditl@rpu.ac.th

คำสำคัญ: กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทย / แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย / การเรียนภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม

ABSTRACT

This research aimed to 1) investigate the Thai language learning strategies employed by Vietnamese students at the University of Social Sciences and Humanities (USSH), and 2) explore pedagogical approaches for Thai language instruction tailored to this student population. The study surveyed a population of five faculty members from the Department of Thai Studies and fifteen fourth-year Thai Studies majors at the USSH. Instruments included a questionnaire on language learning strategies and in-depth interviews. Data were analyzed using percentages, means, and standard deviation.

The findings revealed that (1) The overall learning strategies of Vietnamese students are at a high level ($\mu = 3.74$, $\sigma = 0.95$). The most frequently reported learning strategy was affective strategies ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.85$), followed by social strategies ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.92$) and metacognitive strategies ($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.85$). This finding was further supported by interview data, which indicated that students utilize affective strategies, such as reducing language anxiety, enhancing skills through online peer communication, and engaging with Thai media for relaxation. (2) The guidelines for instruction, based on student and faculty perspectives, highlighted that learning materials should be modern, accessible, and linked to Thai culture, progressing from simple to complex concepts. Faculty perspectives specifically emphasized the importance of incorporating native Thai audio resources, diverse media (e.g., songs, dramas, and travel clips), and focusing on language use in daily life and work contexts. Both groups recommended that instructional activities should diversify language practice in various contexts and integrate Thai cultural activities. Furthermore, assessment should be skill-based, focus on practical application through varied situational exercises, and employ detailed and clear evaluation criteria.

Keywords: Thai language learning strategies / Thai language pedagogy / Thai language learning among Vietnamese students

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักศึกษาชาวเวียดนามสนใจเรียน เนื่องจากเป็นภาษาที่เริ่มมีบทบาทในการประกอบอาชีพ การท่องเที่ยว หรือความบันเทิง ด้วยเหตุนี้ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทย (Thailand International Cooperation Agency: TICA)

จึงริเริ่มโครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศเพื่อนบ้าน มีความร่วมมือเปิดสอนวิชาภาษาไทยระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของเวียดนาม 4 แห่ง เปิดสอนแห่งแรก ที่มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นครโฮจิมินห์ ปี พ.ศ. 2539 มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม กรุงฮานอย ปี พ.ศ. 2543 ที่มหาวิทยาลัยดานัง ปี พ.ศ. 2548 และมหาวิทยาลัยฮานอย ปี พ.ศ. 2552 (กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ, 2564)

มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ นครโฮจิมินห์ (University of Social Sciences and Humanities, Vietnam National University, Ho Chi Minh City: USSH, VNUHCM) เป็นสมาชิกของมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม โฮจิมินห์ซิตี และเป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งในสองสถาบันที่ใหญ่ที่สุดด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และเป็นสถาบันแรกที่เปิดการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศเวียดนาม ปัจจุบันเปิดสอนภาษาไทยในระดับปริญญาตรี โดยคณะตะวันออกศึกษา ภาควิชาไทยศึกษา มีคณาจารย์ชาวเวียดนาม 6 คน (ลาศึกษาต่อระดับปริญญาโท 1 คน) มีจำนวนนักศึกษาเอกไทยศึกษาทั้งสิ้น 120 คน แยกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 29 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 29 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 34 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 28 คน นักศึกษาต้องเรียนภาษาไทยตลอดหลักสูตร จำนวน 54 หน่วยกิต 23 รายวิชา นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังจัดตั้งศูนย์ไทย (Thai Center) เพื่อจัดการเรียนการสอนภาษาไทยภาคนอกเวลาแก่ผู้สนใจทั่วไป TICA จึงส่งอาสาสมัครชาวไทยในโครงการอาสาสมัครเพื่อนไทยไปช่วยสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัย ปีละ 2 คน แยกเป็นปฏิบัติงานที่ภาควิชาไทยศึกษา 1 คน ปฏิบัติงานที่ศูนย์ไทย 1 คน (ภาควิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ นครโฮจิมินห์, 2566)

ด้วยเหตุที่หนึ่งในคณะผู้วิจัยเคยมีโอกาเป็นอาจารย์สอนภาษาไทยช่วงระยะสั้นที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ได้พบว่านักศึกษาชาวเวียดนามมีความตั้งใจในการเรียนสูงมาก และมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างดี สอดคล้องกับที่อาจารย์สอนภาษาไทยชาวเวียดนามไว้ว่า “ผู้เรียนชาวเวียดนามมักได้รับคำชมว่าพูดภาษาไทยชัดกว่าคนชาติอื่น และมีการตั้งคำถามเสมอว่า ‘นักศึกษาเวียดนามมีลักษณะใดพิเศษกว่านักเรียนชาติอื่นหรือไม่ หรือมีเทคนิควิธีสอนอย่างไรจึงทำให้พูดชัดพูดเก่งได้’ นักศึกษาที่เก่งภาษาไทยสามารถทำงานหารายได้ระหว่างที่ยังเรียนไม่จบ” (Trần Cẩm Tú [เทพิน], 2559) สอดคล้องกับที่ พิทยา สุวคันธ์ (2563) กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เวียดนามประสบความสำเร็จด้านการศึกษาว่าเป็นเพราะ 1) อาจารย์เวียดนามอุทิศตน และรับผิดชอบงานสอนเป็นสำคัญ 2) นักศึกษาเวียดนามขยัน ตั้งใจเรียน เห็นว่าความสำเร็จทางการศึกษาคือสิ่งสำคัญมากในชีวิต 3) ผู้ปกครองคาดหวังด้านการศึกษาของบุตรหลาน ติดตามผลการเรียนอย่างใกล้ชิด ให้ความสำคัญร่วมมือกับอาจารย์และมหาวิทยาลัย 4) รัฐบาลลงทุนด้านการศึกษา และมหาวิทยาลัยมีคุณภาพมาตรฐาน

จากการศึกษางานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการออกเสียงภาษาไทย อาทิ เหมียง มาย เฟื่อง (2552) ศึกษาปัญหาการออกเสียงพยัญชนะและสระในภาษาไทยของผู้เรียนชาวเวียดนาม และ วุฒิ กิม อ้วนห์ (2553) ศึกษาการสร้างแบบฝึกการออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียน ชาวเวียดนามถิ่นใต้ และมีโครงการวิจัยพัฒนาหนังสือ ตำรา สื่อการเรียนการสอนสำหรับ

นักศึกษา ชาวเวียดนามที่เป็นความร่วมมือกันระหว่างนักวิชาการชาวไทยและชาวเวียดนาม โดยได้รับทุนสนับสนุนจาก TICA จำนวน 6 เล่ม อาทิ ภาษาไทยในเพลงสำหรับนักศึกษาเวียดนาม โดย สุภัค มหาวรรกร และคณะ (2562) วัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาเวียดนาม โดยสุภัค มหาวรรกร และคณะ (2563) กรุงเทพมหานครกับอาหารริมทาง สำหรับนักศึกษาเวียดนาม โดยสุภัค มหาวรรกร และหวิง ถิ ลวน ฟุก (Nguyễn Thị Loan Phúc) (2564) นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาการเรียนภาษาไทยของชาวเวียดนามจากสื่อ อาทิ วัชร ศรีคำ (2564) เรื่อง เรียนภาษาจากเฟซบุ๊ก: การเรียนภาษาไทยของชาวเวียดนาม และการเรียนภาษาเวียดนามของชาวไทย

ผลงานวิจัยดังกล่าว สะท้อนถึงความพยายามในการสร้างเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการเรียนภาษาให้ประสบความสำเร็จคือ กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษา เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเลือกใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมเฉพาะซึ่งผู้เรียนเลือกนำมาปรับใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาที่รวดเร็วและง่ายขึ้น (Oxford, 1990) ผู้เรียนที่มีกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาที่ดี จึงเรียนภาษาได้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ และเมื่อศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียนชาวต่างประเทศ พบว่า มีผู้ศึกษาไว้ เช่น You Xiaoyan อีรพงษ์ บุญรักษา และสิงหนาท น้อมเนียน (2565) ศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาจีน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ส่วนงานวิจัยของนักวิชาการชาวต่างประเทศที่ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษามีผู้ศึกษาไว้ อาทิ Cohen (1998) และ Cohen & Macaro (2007) ที่พบประเด็นสำคัญว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาทุกระดับล้วนมีการใช้กลวิธีการเรียนภาษา กลวิธีของผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จสามารถนำมาเป็นรูปแบบกลวิธีการเรียนให้กับผู้เรียนที่ยังไม่ประสบความสำเร็จได้ และ Aziz & Shah (2020) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษา สำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษและความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ทั้งนี้ จากการศึกษายังไม่พบว่ามีผู้ที่ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย และแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนามที่ USSH สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยมาเป็นระยะเวลานาน มีชื่อเสียง ได้รับความนิยมและการยอมรับในด้านการสอนภาษาต่างประเทศ และหนึ่งในผู้วิจัยเคยสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ในหลักสูตรระยะสั้น เนื่องจากบริบททางสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หากมีการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม ทั้งในมุมมองของนักศึกษาและผู้สอน จะได้องค์ความรู้ที่เป็นแนวทางประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้นักศึกษาชาวเวียดนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเรียนภาษาไทยนอกประเทศไทย นอกจากนั้น งานวิจัยนี้ยังเป็นฐานข้อมูลพฤติกรรมการเรียนรู้ที่นักศึกษาชาวเวียดนามใช้ในการเรียนภาษาไทย สามารถนำไปเปรียบเทียบกับผู้เรียนจากประเทศอื่นหรือในบริบทอื่นได้ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาวิธีการสอนภาษาไทยที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของนักศึกษาชาวเวียดนาม รวมถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศชาติอื่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนามที่ USSH
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนามที่ USSH

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลกับประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. อาจารย์สอนภาษาไทยที่ USSH จำนวน 5 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล คือ 1) อาจารย์ชาวเวียดนามที่ปัจจุบันสอนภาษาไทยให้นักศึกษาชาวเวียดนาม สาขาไทยศึกษา ที่ USSH และ 2) สมัครใจและยินดีให้ข้อมูล
2. นักศึกษาชาวเวียดนามหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาไทยศึกษา USSH ในปี พ.ศ. 2565 ชั้นปีที่ 4 เนื่องจากเป็นชั้นปีสุดท้าย สามารถสื่อสารภาษาไทยได้เข้าใจ และมีประสบการณ์ผ่านการเรียนภาษาไทยมากกว่าชั้นปีอื่น มีนักศึกษาที่สมัครใจให้ข้อมูลจำนวน 15 คน ให้ข้อมูลโดยตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกตามแนวคำถามที่กำหนดไว้ โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล คือ 1) เป็นนักศึกษาชาวเวียดนามที่กำลังเรียนภาษาไทยในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาไทยศึกษา และ 2) สมัครใจและยินดีให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่อง “กลยุทธ์การเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนาม” เป็นคำถามปลายเปิด 16 ข้อ ใช้สอบถามอาจารย์สอนภาษาไทย ภาควิชาไทยศึกษาที่ USSH เพื่อศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยให้นักศึกษาชาวเวียดนาม ตอนที่ 2 กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม และ ตอนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนาม

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่อง “การเรียนภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม ” เป็นคำถามปลายเปิด 13 ข้อ ใช้สอบถามนักศึกษาชาวเวียดนามสาขาไทยศึกษา USSH ชั้นปีที่ 4 เพื่อศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในมุมมองของนักศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย ตอนที่ 2 กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษา การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักศึกษา และ ตอนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนาม

3. แบบสอบถามกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม ปรับจากแบบสำรวจกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษา Strategy Inventory for Language Learning (SILL) Version 7.0 ตามแนวคิดของ Oxford (1990) เพื่อใช้สอบถามนักศึกษาชาวเวียดนาม สาขาไทยศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า ได้แก่ 1) กลยุทธ์ด้านการจำ

(memory strategies) 2) กลยุทธ์ด้านความรู้ ความคิด (cognitive strategies) 3) กลยุทธ์ด้านการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา (compensation strategies) 4) กลยุทธ์ด้านการนำไปสู่ความสำเร็จ (metacognitive strategies) 5) กลยุทธ์ด้านจิตใจ (affective strategies) 6) กลยุทธ์ทางสังคม (social strategies) โดยปรับปรุงข้อคำถามจากแนวคิดของ Oxford (1990) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประเภทคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก คือ ทำเอกสารขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยไปที่ภาควิชาไทยศึกษา USSH ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่อง “กลยุทธ์การเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนาม” และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่อง “การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม” ปรีกษาที่ปรีกษาวิจัยและเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขการใช้ภาษาในคำถามให้ชัดเจนตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและที่ปรีกษา

2. ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม คือ ศึกษาแบบสำรวจกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษา Strategy Inventory for Language Learning (SILL) Version 7.0 ตามแนวคิดของ Oxford (1990) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม หาคุณภาพโดยหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หาค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผลและด้านศึกษาศาสตร์ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีการวิจัยและการวัดประเมินผลทางการศึกษา 1 คน คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จำนวน 50 ข้อ ทดลองใช้กับนักศึกษาชาวเวียดนามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชาวเวียดนามสาขาไทยศึกษา USSH ชั้นปีที่ 3 จำนวน 34 คน หาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณหาค่าประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach จากโปรแกรมสำเร็จรูปมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.89 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ระยะ ระยะที่ 1 สํารวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องติดต่อประสานงานในการชี้แจงข้อมูลและขออนุญาตเก็บข้อมูล คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 - 2 ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ระยะที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 โดยสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์ภาควิชาไทยศึกษา จำนวน 2 คน ด้วยตนเองที่ USSH สัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้าและอาจารย์ภาควิชาไทยศึกษา จำนวน 3 คน ผ่านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ “Zalo” และ “Google Meet” และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 โดยสร้างกลุ่ม Zalo ชื่อ “Interview Rajapruk” เพื่อใช้นัดหมายประสานงานการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ดำเนินการสัมภาษณ์นักศึกษา ติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 4 ครั้ง ใช้เวลา 94 วัน รวมได้สัมภาษณ์นักศึกษา 15 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม

กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาไทยศึกษา โดยติดตามจำนวน 5 ครั้ง ใช้เวลา 127 วัน รวมได้แบบสอบถามกลับคืน 15 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจัดประเด็นข้อมูลกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทย และแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย และนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม โดยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนกำหนดค่าน้ำหนัก 5 ระดับ วิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษา ชาวเวียดนามและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยจัดประเด็นและนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผู้วิจัยตรวจทานข้อมูลจากการสัมภาษณ์และผลการวิจัยกับอาจารย์ภาษาไทยชาวเวียดนามอีกครั้ง ปรับแก้ไขตามข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม และคำแนะนำที่ปรึกษาวิจัย

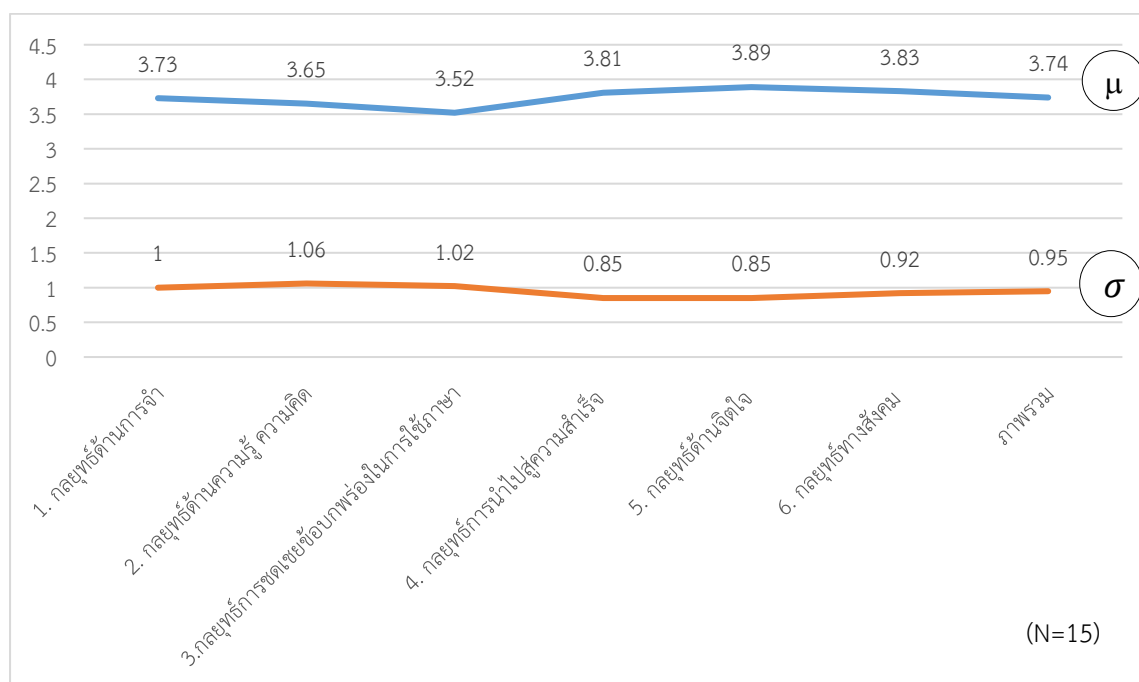
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม คือ หาค่าความถี่ และร้อยละ แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม มีดังนี้

1.1 ผลการวิจัยจากแบบสอบถามกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม พบว่า กลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยการใช้สูงลำดับแรกคือ กลยุทธ์ด้านจิตใจ ($\mu = 3.89$) รองลงมาคือ กลยุทธ์ทางสังคม ($\mu = 3.83$) และกลยุทธ์ด้านการนำไปสู่ความสำเร็จ ($\mu = 3.81$) กลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ กลยุทธ์ด้านการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ($\mu = 3.52$) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวมของระดับการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม

1.2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ชาวเวียดนามที่มีต่อกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนามพบว่า มีทั้งประเด็นที่สอดคล้องกันและแตกต่างกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวเวียดนาม

กลยุทธ์การเรียนรู้	สอดคล้องกัน	แตกต่างกัน
กลยุทธ์ด้านการจำ	ท่องจำคำศัพท์เพื่อให้เข้าใจเรื่องทั้งจากในชั้นเรียนและสื่อบันเทิงประเภทรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และ การใช้โปรแกรมแปลภาษา	นักศึกษาใช้การจำศัพท์และประโยคจากการสนทนากับชาวไทย
กลยุทธ์ด้านความรู้ ความคิด	หาความหมายคำศัพท์/ประโยคจากพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมแปลภาษา และถามเพื่อน/ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาไทย	นักศึกษาใช้การทำแบบฝึกหัดจากบทเรียน ศึกษาการเรียงประโยค

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลยุทธ์การเรียนรู้	สอดคล้องกัน	แตกต่างกัน
กลยุทธ์ด้านการ ชดเชยข้อบกพร่องใน การใช้ภาษา	เดาความหมายจากบริบท ใช้โปรแกรม แปลภาษา ใช้ท่าทางประกอบการ สนทนา และใช้ภาษาเวียดนามปน ภาษาอังกฤษเพื่อช่วยในการสื่อสาร ภาษาไทย	นักศึกษาใช้คำศัพท์ใกล้เคียง ช่วยสื่อความหมาย และฝึกใช้ ภาษาจากการเป็นพิธีกร ภาษาไทย
กลยุทธ์ ด้านการนำไปสู่ ความสำเร็จ	ตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทบทวน บทเรียน ฝึกเพิ่มเติมจากยูทูบ เรียนรู้ จากสื่อบันเทิง ข่าว	อาจารย์มีความเห็นว่า นักศึกษา ที่เรียนประสบความสำเร็จเกิด จากการตั้งเป้าหมายในการเรียน ที่ชัดเจน และสนใจเรียน ส่วนนักศึกษาให้ความเห็นว่า ฝึกการจากการทำงานกับคนไทย
กลยุทธ์ด้านจิตใจ	สร้างความมั่นใจ กล้าพูด ไม่กังวลว่า จะใช้ภาษาไทยผิด ผ่อนคลาย ลดความ กังวลในการเรียนภาษาไทยจากการดูสื่อ บันเทิงของไทย สร้างกำลังใจให้ตนเอง ปรึกษาเพื่อนและอาจารย์	-
กลยุทธ์ทางสังคม	สอบถามเพื่อนและอาจารย์ การเรียนรู้ ภาษาไทยจากการเข้าร่วมกิจกรรมภาษา วัฒนธรรมไทย และการหาเพื่อนชาวไทย เพื่อฝึกการใช้ภาษาไทย	-

2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนาม ตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์พบว่า มีทั้งประเด็นที่สอดคล้องกันและต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
สำหรับนักศึกษาชาวเวียดนาม

ประเด็น	สอดคล้องกัน	แตกต่างกัน
สื่อการเรียน การสอนและ แหล่งเรียนรู้	1. แบบเรียนควรมีเนื้อหาทันสมัย ใช้ในชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยง กับวัฒนธรรมไทย เรียงลำดับ เนื้อหาจากง่ายไปยากเพื่อให้ เข้าใจง่าย มีไฟล์เสียงจากเจ้าของ ภาษาประกอบ	นักศึกษามีความเห็นเพิ่มเติมคือ ควรมีความสวยงาม น่าอ่าน มีแบบฝึก หัดทั้งปรนัยและอัตนัย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	สอดคล้องกัน	แตกต่างกัน
	2. สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยได้ คือ ไฟล์เสียงประกอบการอ่าน คำศัพท์ ประโยค เพลง ละคร ภาพยนตร์ ข่าวท้องถิ่น เพชบุรี และกิจกรรมวัฒนธรรมไทย	
กิจกรรมเรียนการสอนภาษาไทย	ควรเน้นฝึกพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ และมีกิจกรรมเสริมด้านวัฒนธรรมไทย	อาจารย์เห็นว่าควรบูรณาการทักษะการใช้ภาษา ส่วนนักศึกษามีความเห็นคือ กิจกรรมแลกเปลี่ยนสนทนากับคนไทย จัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับความสามารถ สนุกสนาน ดึงดูดความสนใจ และกิจกรรมดูงานที่โรงงานหรือบริษัทต่าง ๆ
การประเมินผล การเรียนภาษาไทย	ควรมีวิธีการที่หลากหลาย เน้นประเมิน ผลจากการปฏิบัติ	การประเมินผลแต่ละทักษะมีความคิดเห็นต่างกัน 1. ทักษะการฟังและการพูด นักศึกษาเห็นว่า ควรทดสอบฟังจากหลากหลายสถานการณ์ ฝึกพูดหน้าชั้นเรียน โดยเขียนบทล่วงหน้า ตอบคำถามจากคลิป ส่วนอาจารย์เห็นว่า อาจมีการประเมินผลจากการสัมภาษณ์ 2. ทักษะการอ่าน นักศึกษาเห็นว่า ควรเป็นเรื่องที่มีในบทเรียน มากกว่าแหล่งอื่น ฝึกอ่านข้อความ อาจารย์เห็นว่า ควร ประเมินจากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน 3. ทักษะการเขียน นักศึกษาเห็นว่าควรมีหัวข้อให้เลือกเขียน ฝึกการเขียนหลายรูปแบบ หรือสร้างบทสนทนาเอง ส่วนอาจารย์ระบุว่าอาจเพิ่มการประเมินผลจากเรียงความ

อภิปรายผลการวิจัย

1. กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยที่นักศึกษาเวียดนามใช้มากที่สุดคือ กลยุทธ์ด้านจิตใจ โดยข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์และนักศึกษาพบว่า นักศึกษาสร้างความมั่นใจ ลดความกังวล ผ่อนคลายจิตใจ และสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยโดยใช้วิธีการคือ 1) สนทนากับเพื่อนทางออนไลน์ และ 2) ดูละครและฟังเพลงไทย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagné (Gagné, 1985 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2556) ในเรื่องเงื่อนไขภายในของผู้เรียนที่ว่าทัศนคติ (Attitudes) และแรงจูงใจ (Motivation) มีอิทธิพลต่อการเลือกการกระทำของบุคคล จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้

ประเด็นที่นักศึกษาชาวเวียดนามผ่อนคลายผ่านการดูสื่อบันเทิงไทย แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาสามารถจัดการกับอุปสรรคทางอารมณ์ (Affective Filter) ตามสมมุติฐานข้อมูลเข้า (Input Hypothesis) ในทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศของ Stephen Krashen (Krashen, 1981; Schütz, 2019) ว่า เมื่อผู้เรียนมีความวิตกกังวลต่ำและมีแรงจูงใจสูงในการเรียน จะสามารถรับข้อมูลภาษา (input) ได้ดีขึ้น การที่นักศึกษาสร้างความมั่นใจและลดความกังวลผ่านการดูสื่อบันเทิง จึงเป็นการลดอุปสรรคทางอารมณ์และเอื้อต่อการเรียนรู้ภาษา และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Trần Cẩm Tú [เทพิน] (2559) ที่ว่าการสร้างแรงจูงใจในการเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ควรหาโอกาสให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมและทำงานพิเศษเกี่ยวข้องกับภาษาไทย ได้พบได้เรียนกับเจ้าของภาษา การตกแต่งสภาพห้องเรียนให้มีความเป็นไทยและสวยงาม

กลยุทธ์ทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสอง นักศึกษามักใช้วิธีการคือ 1) การสอบถามเพื่อนและอาจารย์ หาเพื่อนชาวไทย และ 2) การเรียนรู้ภาษาไทยจากกิจกรรมกลุ่ม วิธีการเหล่านี้ช่วยสร้างความมั่นใจในการเรียน กล้าสื่อสาร สะท้อนว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) และสอดคล้องกับแนวคิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการเรียนรู้ภาษาที่สองของ Lightbown และ Spada (2021) ที่เน้นว่าการเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้นผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการสื่อสารที่มีความหมาย ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทางภาษาผ่านการเจรจาความหมาย (negotiation of meaning) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสาร และการได้รับข้อมูลป้อนกลับ (feedback) จากผู้พูดที่มีความสามารถมากกว่า บริบททางสังคมและโอกาสในการใช้ภาษาจริงมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะการโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปรับแก้ไขและมีโอกาสชี้แจงความหมายเมื่อเกิดความไม่เข้าใจ และยังเชื่อมโยงกับแนวคิดของ Lev Vygotsky (อรรถพล ประภาสโนบล, 2564) เรื่อง Zone of Proximal Development (ZPD) ที่ว่าการเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียน แต่เป็นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของมนุษย์ ควรได้สื่อสารหรือกระทำการร่วมกันผู้อื่น

นอกจากนี้ ตามทฤษฎีของ Bloom et al. (1956) และ Anderson & Krathwohl (2001) กลยุทธ์ทางสังคมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับการประยุกต์ใช้ (Apply) และการวิเคราะห์ (Analyze) เพราะผู้เรียนต้องนำความรู้ไปใช้ในบริบทการสื่อสารจริง ไม่ใช่เพียงแค่จำหรือเข้าใจเท่านั้น การสร้างกำลังใจให้ตนเอง ปรีกษาเพื่อนและอาจารย์ สะท้อนถึงกระบวนการควบคุมตนเอง (Self-regulation) ในมิติความรู้เชิงอภิปัญญา (Metacognitive Knowledge) ที่ผู้เรียนต้องมีความตระหนักรู้และควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

ส่วนกลยุทธ์ด้านการชดเชยข้อบกพร่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอาจสะท้อนถึงข้อจำกัดในความมั่นใจทางภาษาของนักศึกษา เช่น การเดาความหมายจากบริบท การใช้คำศัพท์ใกล้เคียง หรือการใช้ท่าทางประกอบ การใช้ภาษาเวียดนามปนภาษาอังกฤษ ตามทฤษฎีการเชื่อมโยงของ Thorndike (Hergenhahn & Olson, 1993: 56-57 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2556: 51) การที่นักศึกษาใช้โปรแกรมแปลภาษาและภาษาเวียดนามปนภาษาอังกฤษเป็นการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus-Response Connection) เพื่อแก้ปัญหาการสื่อสารเฉพาะหน้า แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการรักษาการสื่อสารให้ดำเนินต่อไป

ผลการวิจัยด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาเวียดนามในงานวิจัยนี้จึงมีประเด็นทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับผลวิจัยของนักวิชาการท่านอื่น โดยสอดคล้องกับผลวิจัยของ วชิร ศรีคำ (2564) ว่า วิธีการเรียนภาษาไทยชาวเวียดนามจะใช้ Google Translate ช่วยแปล และโพสต์สอบถามในกลุ่ม ผลการศึกษาของอรุณี อรุณเรือง รพีพรรณ สุฐาปัญญากุล และภาวิณี อุณวัฒนา (2560) ที่ว่า กลวิธีที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ กลวิธีที่ใช้การเสริมและการทดแทน รองลงมาคือ กลวิธีด้านอารมณ์ และผลการศึกษาของ You Xiaoyan อีรพงษ์ บุญรักษา และสิงหนาท น้อมเนียน (2565) ว่า นักศึกษาจีนใช้กลยุทธ์เชิงสังคมในการเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมากที่สุด

ทั้งนี้ ผลการศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยในงานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลวิจัยของ ศิวนนท์ นิลพาณิชย์ (2560) ที่พบว่าใช้กลยุทธ์อภิปรายมากที่สุด และใช้กลยุทธ์ปริชานน้อยที่สุด และ Aziz & Shah (2020) ที่พบว่ากลยุทธ์ที่ใช้มากที่สุดคือ กลยุทธ์ด้านความรู้ ความคิดและกลยุทธ์ด้านการนำไปสู่ความสำเร็จ ส่วนกลยุทธ์ที่ใช้ในอันดับท้ายคือ กลยุทธ์ด้านจิตใจและกลยุทธ์ด้านการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันสื่อบันเทิงและเครือข่ายทางสังคมมีอิทธิพลต่อนักศึกษาเวียดนามมากขึ้น นักศึกษาจึงนำมาช่วยเติมเต็มการเรียนรู้ภาษาไทยของตนเองในเรื่องที่สนใจ มีประเด็นไม่เข้าใจ และช่วยลดความเครียดในการเรียน

2. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ นักศึกษาและอาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันว่าแบบเรียนควรมีเนื้อหาทันสมัยและใช้ในชีวิตรประจำวัน และเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการประเมินความเหมาะสมของเทคโนโลยีและสื่อ ของวัชรพล วิบูลยศรีน (2567) ว่าควรมีข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน บทเรียนควรจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยากตามหลักการของ Gagné (Gagné, 1985 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2556) เรื่องลำดับขั้นของการเรียนรู้ (Learning Hierarchies) ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ทักษะพื้นฐานก่อนเรียนรู้ทักษะที่ซับซ้อนขึ้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ไฟล์เสียงจากเจ้าของภาษาและสื่อมัลติมีเดียสอดคล้องกับทฤษฎีการเชื่อมโยงของ Thorndike โดยเฉพาะกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ที่การได้ยินและฝึกพูดซ้ำ ๆ จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเสียงและความหมาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการให้ตัวอย่าง (Modeling) ที่ Gagné เน้นว่าเป็นส่วนสำคัญของการสอน

2.2 สื่อการเรียนการสอนควรมีความหลากหลายโดยแทรกการนำเสนอความเป็นไทยจากการสัมภาษณ์ของอาจารย์และนักศึกษาชาวเวียดนามพบข้อมูลตรงกันว่า นักศึกษาชอบดูละคร ซีรีส์วายของไทย อยากท่องเที่ยวประเทศไทย การใช้สื่อบันเทิงโดยอธิบายเชื่อมโยงการใช้

ภาษาและวัฒนธรรมไทย จะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่พึงพอใจ สอดคล้องกับทฤษฎีการเชื่อมโยงของ Thorndike (Hergenhahn & Olson, 1993 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2556) ว่า เมื่อได้รับผลที่พึงพอใจ ประโยชน์ หรือมีความสุข ผู้เรียนจะมีแนวโน้มแสดงการกระทำนั้นซ้ำจนติดเป็นนิสัย และอยากเรียนรู้ต่อไป การสร้างความพร้อมก่อนบทเรียน เช่น สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้อยากเรียน เชื่อมโยงความรู้เดิม และให้ผู้เรียนได้รับผลที่พึงพอใจ จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ

ประเด็นการใช้สื่อบันเทิงช่วยเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาเวียดนามนั้น ทั้งสื่อไทยและสื่อเวียดนามมีความเห็นตรงกัน ดังที่ Thai PBS. (2558) กล่าวว่า นักศึกษาเวียดนามฝึกฟัง พูด อ่าน เขียนจากเพลง ละคร และภาพยนตร์ และกิม เหงียน (Kim Ngàn, 2562) นักเขียนของสถานวิเทศเวียดนาม ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศแห่งชาติ VOV5 กล่าวว่า หนึ่งในกระแสนิยมของนักศึกษาเวียดนามที่เรียนภาษาไทยในกรุงเทพมหานครหรือนครโฮจิมินห์คือการดูภาพยนตร์ไทยที่มีคำบรรยายภาษาเวียดนาม โดยอาจารย์เหงียน ถวี โจ้ว จากภาควิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา คณะตะวันออกศึกษา USSH กล่าวว่า “นักศึกษาเรียนรู้ภาษา วัฒนธรรม และสังคมไทยผ่านภาพยนตร์ไทย สามารถเรียนรู้การใช้ภาษา สำเนียงการพูด และเรียนรู้ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมไทย” นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของจอมขวัญ สุทธิพันธ์ (2562) ที่ว่าควรเน้นเรื่องการสอนออกเสียง โดยใช้สื่อหลากหลายและสอนในบริบทที่เหมาะสม

2.3 กิจกรรมการเรียนการสอนข้อเสนอแนะของอาจารย์ว่าควรบูรณาการทักษะการใช้ภาษา สอดคล้องกับ Anderson และ Krathwohl (2001) ที่เน้นการพัฒนาความรู้หลายมิติพร้อมกัน และจากผลการวิจัยที่ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรเน้นการฝึกพูดภาษาไทยในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการฝึกปฏิบัติฝึกซ้ำ ๆ จนเกิดการเรียนรู้ตามกฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด และกฎแห่งการใช้ ในทฤษฎีการเชื่อมโยงของ Thorndike (Hergenhahn & Olson, 1993 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2556) ว่า หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งฝึกฝนกระทำสิ่งนั้นบ่อย ๆ แต่ควรระวังไม่เกิดความซ้ำซาก เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

ในประเด็นกิจกรรมการเรียนที่เน้นฝึกออกเสียงและฝึกพูดภาษาไทยในการสื่อสารนี้ ตรงกับทัศนะของ Trần Cẩm Tú [เทพิน] (2559) และรุ่งฤดี แผลงศรี (2561) ว่า การสอนการออกเสียงใช้วิธีการเน้นการปฏิบัติ ต้องใช้เวลาออกเสียงให้ฟังซ้ำ ๆ หลายครั้ง และเรียนรู้เกี่ยวกับการออกเสียงที่มีปัญหา การสาธิตการออกเสียงที่มีปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนออกเสียงตามได้ โดยฟังการออกเสียงจากครูและออกเสียงตาม ฟังสื่อต่าง ๆ และตอบคำถามด้วยปากเปล่า ใช้แบบฝึกหัดเทียบเสียงระหว่างเสียงที่เหมือนและแตกต่าง ใช้คำที่มีความหมาย คำศัพท์ที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน

2.4 ประเมินผลจากการปฏิบัติทักษะการใช้ภาษาไทย ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่ตรงกันว่าควรมีวิธีการประเมินที่หลากหลายและเน้นประเมินจากการปฏิบัติสอดคล้องกับการวัดทักษะพิสัยตามทฤษฎีของ Bloom et al. (1956) และ Anderson & Krathwohl (2001) ที่เน้นการประเมินในระดับทักษะต่าง ๆ ตั้งแต่การจำ (Remember) ไปจนถึงการสร้างสรรค์ (Create) การประเมินทักษะการพูดจากการพูดหน้าชั้นเรียนและการสัมภาษณ์เป็นการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ตามแนวคิดของ Gagné ที่เน้นว่าการประเมินควรวัดความสามารถในการปฏิบัติจริง นอกจากนั้น การที่นักศึกษาต้องการเขียนบทล่วงหน้าก่อนพูดหน้าชั้นสะท้อนถึง

ความต้องการการเตรียมความพร้อมที่สอดคล้องกับ Gagné ที่เน้นเรื่องการจัดเตรียมผู้เรียน (Gaining Attention และ Informing Learner of Objectives) ก่อนการปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบความแตกต่างในรายละเอียดของการประเมินแต่ละทักษะระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ แสดงให้เห็นว่าอาจต้องมีการสื่อสารและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองตามที่วัชรพล วิบูลยศรีน (2567) ว่า ควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ประเมินตามสภาพจริงและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้สอนภาษาไทยให้นักศึกษาชาวเวียดนามควรรออกแบบการสอนที่สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของนักศึกษา จากผลการวิจัยว่านักศึกษาใช้กลยุทธ์จิตใจมากที่สุด รองลงมาคือกลยุทธ์ทางสังคมสูง จึงควรสร้างบรรยากาศห้องเรียนที่สนุก ไม่กดดัน ให้กำลังใจ เพื่อลดความกังวลของผู้เรียน เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การแลกเปลี่ยนภาษา กับเจ้าของภาษา การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมไทย

2. นักพัฒนาหลักสูตร/ตำราควรสร้างตำราที่มีเนื้อหาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน แทรกเรื่องวัฒนธรรมไทย และเน้นการออกเสียงตามสำเนียงเจ้าของภาษา เนื่องจากนักศึกษาต้องการเนื้อหาทันสมัย เชื่อมโยงวัฒนธรรม ต้องการไฟล์เสียงจากเจ้าของภาษา จึงควรรออกแบบเนื้อหาในบทเรียนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน บูรณาการภาษาและวัฒนธรรมไทยด้วยกัน มีสื่อที่ใช้เสียงเจ้าของภาษาประกอบ และใช้สื่อบันเทิงเป็นเครื่องมือ ตามผลการวิจัยที่อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าซีรี่ย์/เพลงคือเครื่องมือเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษา

3. สถาบันการศึกษาควรปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการจริงของผู้เรียน จัดสรรงบประมาณพัฒนาตำรา/สื่อที่เหมาะสม อาจวางแผนความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยไทย พัฒนาระบบประเมินผลที่เน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาตำราหรือบทเรียนออนไลน์ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงภาษาและวัฒนธรรมไทย สื่อบันเทิง สำหรับนักศึกษาชาวเวียดนาม

2. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนามเน้นการได้ฝึกสนทนากับเจ้าของภาษา และการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนและเพื่อนชาวไทยทางออนไลน์

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา 2564 จึงขอขอบคุณมหาวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนวิจัย จนทำให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยได้จนบรรลุผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ. (2564). **โครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทย ณ เวียดนาม เมียนมา และกัมพูชา**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://ticathai.gov.mfa.go.th/th/page/thai-language-go-inter?menu=603e1485db361209d0027022> (2565, 2 เมษายน).
- จอมขวัญ สุทธินนท์. (2562). การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง “นี่อะไร” สำหรับผู้เรียนชาวจีนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2560-2561. **วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร**, 2(2), 130 - 143.
- ทศนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 17). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทยา สุคันธ์. (2563). รายงานการวิจัย เรื่อง **ไทยศึกษาในมหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาลัยสหวิทยาการ.
- ภาควิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ นครโฮจิมินห์. (2566). **รายชื่อวิชาภาษาไทยในหลักสูตรไทยศิลปศาสตรบัณฑิตตะวันออกศึกษา (สาขาไทยศึกษา)**. ภาควิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ นครโฮจิมินห์.
- รุ่งฤดี แผลงศร. (2561). **ศาสตร์การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร ศรีคำ. (2564). **เรียนภาษาจากเฟซบุ๊ก: การเรียนภาษาไทยของชาวเวียดนาม และการเรียนภาษาเวียดนามของชาวไทย**. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) การประชุมวิชาการระดับชาติ มอช. วิจัย ครั้งที่ 15 “Future Trends of Research and Innovation”, หน้า 107-117. วันที่ 22-23 กรกฎาคม พ.ศ.2564 ณ สำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วัชรพล วิบูลย์ศรี. (2567). **นวัตกรรมและเทคโนโลยีการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ**. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิ กิม อ้วนห์. (2553). **การสร้างแบบฝึกการออกเสียงพยัญชนะภาษาไทยที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามถิ่นใต้**. ปรียุณยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิวนนท์ นิลพาณิชย์. (2560). กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1. **วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์**, 7(2), 1 - 12.
- สุภักดิ์ มหาวรรณ, นิธิอร พรอำไพสกุล, หวัง กิ่ง อัง กิ่ง และหวัง ธิ ลวน พุก. (2562). รายงานวิจัย เรื่อง **ภาษาไทยในเพลงสำหรับนักศึกษาเวียดนาม = Tieng Thai qua nhumg bai hat danh cho sinh vien Viet Nam**. สันติศิริการพิมพ์.

- Oxford, R. L. (1990). **Language learning strategies: What every teacher should know**. Newbury House Publisher.
- Schütz, R. E. (2019). **Stephen Krashen's Theory of Second Language Acquisition**. [Online], Available: <https://www.sk.com.br/sk-krash-english.html> (2022, 2 April).
- Thai PBS. (2558). **เปิดตำรานอกบทเรียนภาษาไทยของนักศึกษาเวียดนาม**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaipbs.or.th/news/content/4179> (2565, 15 มิถุนายน).
- Tran Cam Tu (เทพิน). (2559). **เทคนิคการสอนภาษาไทยให้นักศึกษาเวียดนามมหาวิทยาลัยฮานอย**. ใน สุภัค มหาวรากร (บรรณาธิการ). การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 3 “การเรียนรู้การสอนภาษาไทยในเอเชีย” ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัล กรุงเทพฯ. 30-31 พฤษภาคม 2559. (19-33). คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- University of Social Sciences and Humanities. (2022). **UNIVERSITY OF SOCIAL SCIENCES & HUMANITIES (VNU-USSH)**. [Online], Available: [https://vnu.edu.vn/eng/?C22 46/N12713/University-of-Social-Sciences-&-Humanities-\(VNU-USSH\).htm](https://vnu.edu.vn/eng/?C22 46/N12713/University-of-Social-Sciences-&-Humanities-(VNU-USSH).htm) (2022, 2 April).
- You Xiaoyan, จีรพงษ์ บุญรักษา และสิงหนาท น้อมเนียน. (2565). **กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาจีน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19**. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 9(2), 45 - 68.